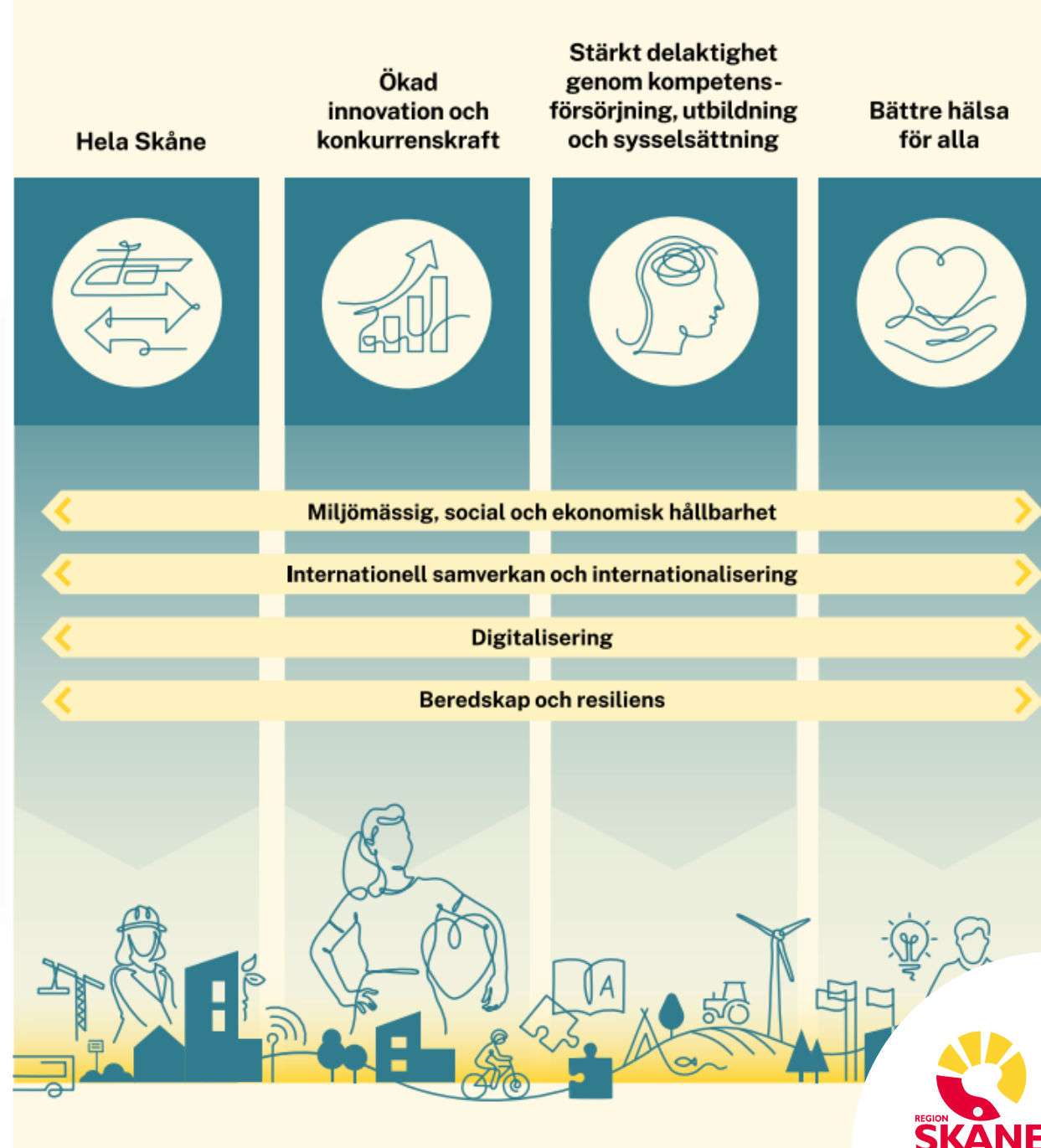

Skånes
effektkommission

Strategiska områden och tvärgående perspektiv

Expedition som arbetssätt

Ett tvärsektoriellt och utforskande arbete

- Möta komplexa utmaningar
- Tvärfunktionellt involvering av olika samhällsaktörer
- Försiktigt närma sig en fråga som är lite oklar vad gäller gränser och roller.
- Ge sig ut på okänd mark/terräng.
- Möjlighet att byta riktning

Metod

Ett tvärsektoriellt och utforskande arbete

- Intern dialog. Enkäter och strategidiskussioner med tjänstepersoner på Regional Utveckling.
- Extern dialog (Quadrupel Helix). Näringsliv, intresseorganisationer, akademi och offentlig sektor.
- Skriftliga enkätsvar, djupintervjuer och nätverksträffar

Tydlig gränsdragning minskar ansvarskrockar

Regional utveckling

- Bygger fredstida grundförutsättningar
- Samordnar över sektors- och kommungränser
- Synliggör målkonflikter och kaskadeffekter
- Använder ordinarie utvecklingsverktyg

Andra beredskapsaktörer

- Formellt och operativt beredskapsansvar
- Civil beredskap och totalförsvvarssamordning
- Operativ planering och prioritering vid kris
- Säkerhetsskyddade kravbilder

Interna insikter

Kritiska flaskhalsar och underhållsskulder

- Transportnoder. Kontinentalbanan och Fehmarn Bält-effekter.
- Infrastrukturskuld (bl.a. vatten). Eftersatt underhåll och centraliserade verk skapar sårbarhet.
- Energi. Produktion, Distribution och Konsumtion.
- Kollektivtrafik. Viktigt för vårdpersonal och vid evakueringar.
- Egna behov ex. Materialförsörjning kopplat till regional affärsnytta

Externa insikter

Kaskadeffekter när elen försvinner

- Livsmedel (LRF). Risker för matproduktion, kylkedjor etc.
- Industrin (IUC Syd). Produktionsstopp och transportkollaps när laddinfrastrukturen slås ut.
- Samhällsbyggnad. "Smarta" och energi-optimerade fastigheter blir snabbt obrukbara. Ö-drift.

Externa insikter

Noder, import och komplexitet

- Logistiknoder. Extrema beroenden av få geografiska distributionspunkter (ex. Långeberga i Helsingborg).
- Mottagningsanläggningar. Få mejerier, slakterier och kvarnar.
- Vatten. Ytvatten- vs Grundvattentäkter. Sårbarhet.
- Importberoende. Handelsgödsel, utsäde och bränsle (globala värdekedjor).

Störningar sprids – “Kaskad-effect”

Ett längre elavbrott påverkar snabbt vatten, livsmedel, transporter, digitala system och värme.

1. Energi

Drift, kyla, laddning och värme faller.

2. Försörjningskedjor

Produktion och distribution stannar.

3. Samhällsfunktioner

Vård, kommunikation och vardagsservice pressas.

Regionalt mervärde: se beroendena mellan systemen, inte bara varje sektor för sig.

Dual-Use gör investeringar värdefulla varje dag

Samma investering kan stärka hållbar utveckling i fredstid och minska sårbarhet i ett worst-case-scenario.

Våtmarker

Vattenbuffring, biologisk mångfald och robust fysisk struktur.

Energisystem

Lokal produktion, lagring och möjlighet till ö-drift.

Transporter

Klimatanpassning, alternativt vägnät och redundanta noder.

Resiliens måste vara affärsmässigt livskraftig

**Kapacitet som bara behövs i kris överlever
sällan i fredstid.**

Företagsstöd

Kontinuitetsplanering och leveranssäkerhet som utvecklingsförmåga.

Leverantörskedjor

Stärk små och medelstora företag att möta skärpta kundkrav.

Offentlig efterfrågan

Längre avtal och strategisk upphandling kan bära lokal kapacitet.

**Affärsnytta i vardagen
+ leveransförmåga vid störning**

Målkonflikter

Målkonflikter i den gröna omställningen

- Energi vs. Livsmedel

Sol- och vindkraft konkurrerar ofta med högklassig jordbruksmark.

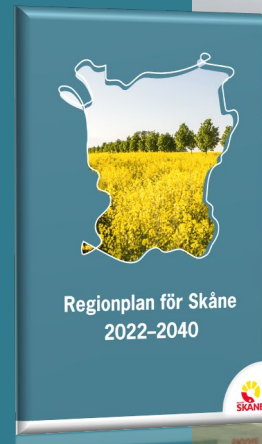
- Klimatneutralitet vs. Kortsiktig robusthet

Fossil diesel kan vara nödvändig för beredskapen, trots klimatmål.

- Civilt vs. Militärt

Trafiksäkerhet (ex. mittseparering) försvårar militära truppförflyttningar.

- Tidsperspektiv. "Sense of urgency" vs "Smygande" klimatförändringar.

Robusthet byggs före krisen

Ett Skåne som fungerar hållbart i vardagen står starkare när systemen utsätts för påfrestning.

Resiliens

Förmågan att anpassa, återhämta och ställa om när förutsättningarna förändras.

Robusthet

Fysiska, ekonomiska och organisatoriska strukturer som tål störningar och har redundans.

Beredskap

Förmågan att agera när en allvarlig störning eller kris/krig inträffar.

Regional utveckling ska stärka samhällets grundstrukturer så att viktiga samhällsfunktioner fungerar bra i såväl fredstid som vid kriser/krig.

Bygg in perspektivet i ordinarie styrning

Regionplanen

Mark, vatten, energizoner och robusta fysiska strukturer.

RTI-planen

Redundans, bärighet och klimatanpassad infrastruktur.

Livsmedelsstrategin

Lokal förädling, cirkulära flöden och offentliga kök.

Näringsliv & kompetens

Företagsstöd, kontinuitetsplanering och innovationsmiljöer.

Klimat & energi

Effektivisering, regional produktion, lagring och symbios.

Beredskaps-integrera i stället för att skapa separata sidospår.

Expedition 2.0

SME och leveranskapacitet

Kontinuitetsplanering, affärsutveckling och materialförsörjning.

Kritiska noder

Hamnar, transportflöden och försörjningskedjor.

Klimatanpassning & NbS

Vatten, våtmarker och blågrön infrastruktur med Dual-Use.

CER i ordinarie verksamhet

Former för worst-case-perspektiv utan otydliga mandat.

Använd befintliga plattformar och bygg arbetspaket tillsammans med relevanta regionala aktörer.

MIRO-tavla

Initiativ & Samverkan

Vilka initiativ känner du till i din region?
Fokusera gärna på bred samverkan: *näringsliv*,
civilsamhälle och myndigheter.

Roller & Gränsdragningar

Hur jobbar ni med gränsdragningen mellan
beredskap/krishantering och fredstida robusthet/resiliens?

Kompetens & Verktyg

Vilka behov av kompetensutveckling och nya styrverktyg (t.ex. i
upphandling eller regionala företagsstöd) har ni identifierat?
Vilken potential ser du att det finns att använda regionens verktyg
(t.ex. offentlig upphandling, företagsstöd, innovationshubbar etc.) för
att styra små och medelstora företag (SME) med olika typer av
incitament för ökad resiliens/robusthet?

Målkonflikter & Synergier

Hur tar ni er an arbetet med målkonflikter och synergier
(inomregionala skillnader, Dual-Use i fysisk planering, social
sammanhållning)?

TACK!

Erik Lindell

Samhälls-/ näringslivsutvecklare
Regional utveckling

Region Skåne

Koncernkontoret
Dockplatsen 26 | 205 25 Malmö
040-675 34 05
erik.p.lindell@skane.se

Karl Magnus Adielsson

Miljöstrateg, Projektledare
Regional utveckling

Region Skåne

Koncernkontoret
Västra [Storgatan 12](#) | 291 89 KRISTIANSTAD
[044-309 32 57](tel:044-3093257)
KarlMagnus.Adielsson@skane.se